

2a sessió: Com acompanyem en la lectura?

Empoderar les famílies per tal que tinguin recursos per promoure el gust per la lectura en els seus fills i filles.

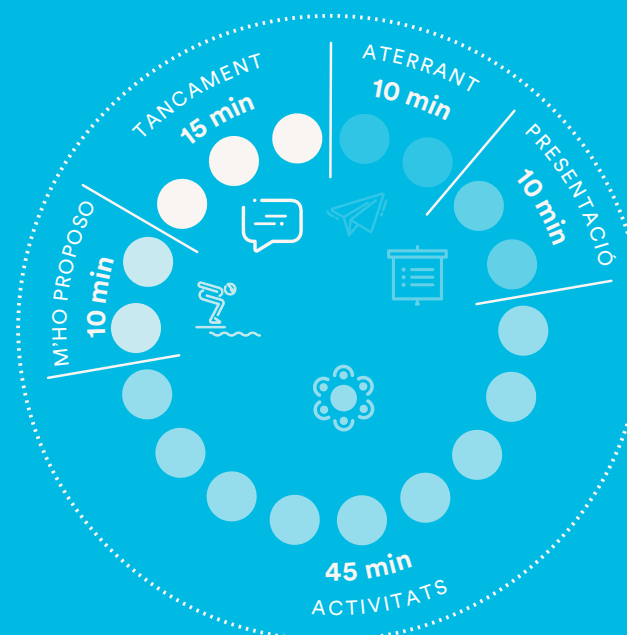
1h 30

- Vivint l'experiència
- Adquirint eines i recursos concrets per anar agafant confiança

- Contes de diferents tipus
- Post-its
- Retoladors de colors
- Pissarra i guixos o retoladors

- 1 Per què és bo llegir?
- 2 Som lectors

- 3 Com ho podem fer les famílies?

ACTIVITAT 1.

Jo ja llegeixo

5'

Gran grup

Pissarra

Guixos o
retoladors

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Prendre consciència sobre la **importància de la lectura** en el dia a dia i visualitzar la utilitat de la lectura.

COM HO FEM?

A partir l'activitat que concretem a continuació:

1 PER QUÈ ÉS BO LLEGIR?

Asseguts en rotllana en gran grup, de manera que tothom es pugui veure la cara, iniciem aquesta activitat formulant a les famílies aquestes preguntes:

«Per què és important llegir?»

«De què serveix?»

2 COMPARTIM RESPOTES

A continuació, recull les respostes que les famílies vagin compartint. Si vols, pots anotar a la pissarra algunes de les respostes de les famílies, de manera literal o bé agrupant-les de manera més genèrica, com per exemple sota la paraula «lleure» quan hi hagi algunes propostes relacionades amb «relaxar-se», «passar-s'ho bé», «divertir-se»... Tu també pots fer propostes, o donar pistes per motivar respostes. Si heu fet la sessió anterior, pots fer referència a algunes idees ja compartides llavors. Algunes possibles respostes poden ser: per informar-nos, per aprendre, per pensar, per comunicar-nos, per conèixer, per prendre decisions, etc.

ACTIVITAT 2.

Som lectors

La lectura des de diferents perspectives

20'

Individual i
en gran grup

Post-its

Bolígrafs o
retoladors

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Reflexionar sobre els **tipus de lectura** que fem habitualment i quines altres podríem incorporar.

COM HO FEM?

A partir de l'activitat que concretem a continuació:

1 EMPODEREM

2'

Amb l'objectiu de fomentar en els participants una percepció positiva de si mateixos com a lectors, i per tant empoderar-los perquè se sentin capaços d'acompanyar les seves criatures en la lectura, demana que cadascú pensi què ha llegit durant la darre-ra setmana:

«Penseu si durant la setmana heu hagut de llegir algun text, qualsevol, curt o llarg, banal o important...»

«Quin tipus de text o de textos heu llegit?»

Facilita post-its i retoladors perquè cada persona pugui anotar el tipus de lectura que ha fet. Com a exemples, alguns possibles textos llegits podrien ser un cartell, un missatge de WhatsApp, rètols a la parada del metro, un diari, una recepta de cuina, un llibre, una llista per anar a comprar, un còmic, una revista...

2

ORDENEM LES IDEES

5'

A mesura que les persones vagin enganxant els post-its en algun suport, ves agrupant-los segons el tipus de lectura per poder-los comentar conjuntament. Amb les respostes podem constatar que la lectura és imprescindible per al nostre dia a dia, i visibilitzar quin tipus de lectures solem fer. Pots organitzar els post-its sota títols genèrics vinculats al lloc o al temps, per exemple casa, feina o temps de lleure. O per tipus de lectures, com ara comunicació (WhatsApp, Instagram...), receptes, diaris o revistes, viatges o desplaçaments...

Pregunta si algú vol compartir què ha escrit al post-it, i si no hi ha persones voluntàries, pots llegir en veu alta i comentar el que s'ha anat posant i destacant a la llista, comentar quin tipus de lectura és més freqüent i quina no, i si es fa individualment o amb altres.

Els pots provocar preguntant com és que hi ha més moments de lectura d'un tipus que d'un altre, per exemple. A partir del que comenteu, els pots formular la pregunta següent:

«Veient que tots nosaltres llegim, per a què us sembla que necessitem la lectura?»

3

REFLEXIONEM

3'

Els pots demanar que comparteixin la resposta amb la parella que tenen a la seva esquerra, així t'assegures que tothom participa i alhora sap què pensen les altres famílies. Mentrestant, assegura't que totes les famílies han entès la consigna i que estan compartint la resposta. Durant aquests minuts, pots observar les famílies, donar-los suport si cal, i escoltar la informació que comparteixen per tenir-la en compte. Procura passejar-te a prop de totes les parelles, que totes et sentin amb disponibilitat i a prop.

4

COMPARTIM IDEES

10'

Demanes a les parelles si volen explicar de què han parlat i anar compartint idees. Pots fer que alguna persona anoti, a la vista de tothom, les idees que sorgeixen. Et pots ajudar, per tibar el fil o a manera de síntesi, d'aquests motius per voler llegir (Girbés, 2012, p.7):

- Per comprendre el món que ens envolta i comprendre'ns millor a nosaltres mateixos.
 - Per comunicar-nos amb els altres.
 - Per saber, sense intermediaris, el que succeeix al nostre voltant, des del significat del rètol d'una botiga al contingut d'una notícia destacada del diari.
 - Per informar-nos sobre un tema que ens encurioseix, o sobre una ciutat que visitarem.
 - Per integrar-nos millor en la cultura que ens acull.
 - Per posar-nos a la pell d'un personatge real o de ficció, com per exemple algun animal, cantant, esportista, etc.
 - Per ampliar horitzons i tenir més obertura de mires, per perdre prejudicis, per escoltar i entendre.
- Per aprendre.
 - Per compartir.
 - Per sentir-nos en companyia
 - Per riure, plorar, tremolar, consolar, il·luminar... en resum, per sentir.
 - Per gaudir, conèixer, distreure'ns i viure vides que mai hauriem imaginat possibles.
 - Per...

ACTIVITAT 3.

Com ho poden fer les famílies a casa?

25'

Individual,
gran grup i
petits grups

Llibres

Pissarra

Guixos o retoladors

Post-its

Bolígrafs o llapis

OBJECTIUS. QUÈ VOLEM ACONSEGUIR?

- Constatar que **totes les famílies són lectores i poden acompanyar els fills i filles** per motivar-los a llegir.
- Adquirir **estratègies** per fomentar i facilitar la lectura a casa.

COM HO FEM?

A partir l'activitat que concretem a continuació:

1

FEM PROPOSTES

En aquesta part, convidarem les famílies a pensar sobre tres propostes per llegir amb els fills i filles. Tindrem preparats tres espais diferenciats a la sala i dividirem les famílies en tres grups. Breument, els exposarem que trobaran tres espais amb materials que els ajudaran a fer propostes, plantejar dubtes i experimentar: un de relacionat amb el temps i el lloc per llegir en família; un altre per triar la manera de fer la lectura; i un tercer amb jocs que faciliten la lectura. També els explicarem que, quan sentin la música, hauran de canviar d'espai i passar al següent.

Tu has de comprovar que tothom ha entès la proposta i has de donar suport quan calgui. Serà una estona d'observar i escoltar què comparteixen les famílies, per poder després fer un retorn del que han anat parlant i fent.

🕒 **ESPAI 1. El clima. Un temps i un lloc per llegir en família**

En una taula hi ha d'haver preparat el material següent, per poder concretar les estratègies per fer present la lectura en família a casa.

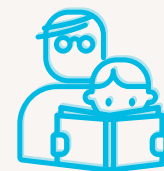
Has d'explicar a les famílies que han d'agafar una targeta, i aleshores pensar en algunes propostes que ja fan o en d'altres que tinguin ganes de fer i que les comparteixin. Si el grup és nombrós, es poden fer parelles o trios que treballin paral·lelament amb una targeta.

Quan soni la música, el grup es mourà cap a l'espai 2.

En quina estona o estones pots llegir amb el teu fill o filla?

Abans d'anar a dormir, quan anem amb metro, després de dinar...

En quin lloc podeu llegir junts?

A casa: al llit, a terra, al sofà, al balcó...
En altres llocs: al parc, a la biblioteca, al cotxe, en una sala d'espera, al tren...

On podem desar els llibres perquè estiguin a l'abast de l'infant?

En una caixa que podem pintar en família, en un prestatge, en una maleta...

↳ **ESPAI 2. Tipologia de lectura.**
Quin tipus de lectura farem?

Tria tres lectures curtes de la sessió anterior i deixa-les sobre la taula. Explica a les famílies que quan arribin, per parelles (o trios, si són un nombre senar) n'han d'escollir una i practicar les diferents maneres de llegir, segons indiquin les instruccions.

Conversa final:

«Totes les lectures són útils, però avui... Com t'has sentit quan llegies? Què t'ha agradat i què no?»

Lectura silenciosa

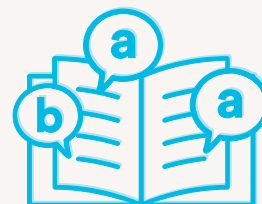
Trieu un fragment i llegiu de manera silenciosa.

Lectura en veu alta

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta i l'altra persona no intervé.

Lectura en veu alta per torns

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta un fragment i, quan l'acaba, l'altra segueix. De manera alternada, llegiu dues vegades cada una.

Lectura guiada

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta. Quan acaba, l'altra persona li fa alguna pregunta oberta (que no es pugui respondre amb un sí o un no), per exemple: en què et fa pensar el que has llegit? Què et sembla que passarà? I feu conversa sobre el text.

⦿ **ESPAI 3. Juguem**

Amb l'objectiu de fer palès que jugant els infants aprenen, els expliques que hi ha jocs que ajuden a conèixer més paraules i a expressar-se millor, és a dir, que ajuden a millorar el vocabulari i la fluïdesa verbal. Es pot jugar en diferents llocs i moments de la vida quotidiana, ja sigui a la cua del supermercat, mentre caminem, quan anem en cotxe o al tren... només cal proposar-s'ho i jugar. Alguns exemples són: endevinalles, em-barbussaments, famílies de paraules, el joc del «veig-veig», entre d'altres.

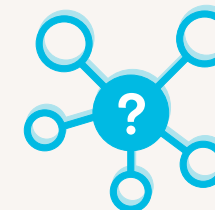
Tria un d'aquests jocs i jugueu-hi; destaca el potencial que té cada joc: vocabulari, fluïdesa verbal, creació de vincle, raonament abstracte, creativitat... (Girbés, 2012):

Paraules encadenades

pilota - taula - laca...

Una persona diu una paraula, i l'altra persona n'ha de dir una altra que comenci amb l'última síl·laba de la que s'acaba de dir, i així anem afegint paraules noves a la cadena: pilota-taula-laca-casa... La resta del grup pot ajudar i donar pistes perquè la cadena no es trenqui.

Famílies de paraules

S'ha de triar un àmbit, com ara els animals, les fruites, els jocs, els països del món... En el cas que busquem paraules relacionades amb la natura diríem, ara l'un i ara l'altre, lèxic d'aquesta especialitat: arbres, esquiol, flor, etc.

El conte compartit

Una persona inicia una història amb una sola frase, la persona següent segueix la història afegint-hi una nova frase, i així fins que s'acaba la narració.

Endevina la paraula

Per parelles, una persona dibuixa a l'esquena de l'altra, o a la mà, una paraula, i l'altra persona l'ha d'endevinar.

2

TREIEM CONCLUSIONS

10'

En acabar, pots demanar com ha anat l'activitat i recollir les impressions dels participants. Pots sintetitzar algunes idees de l'activitat (pots inspirar-te en les recomanacions que hi ha al final de la proposta). Destaca allò que hagi vist o sentit mentre cada grup era en un dels espais, i destaca que jugant s'aprèn, i a més és molt divertit. Fes veure com han rigut, alguns.

Jo m'ho proposo i em llanço a la piscina

1 FEM PROPOSTES

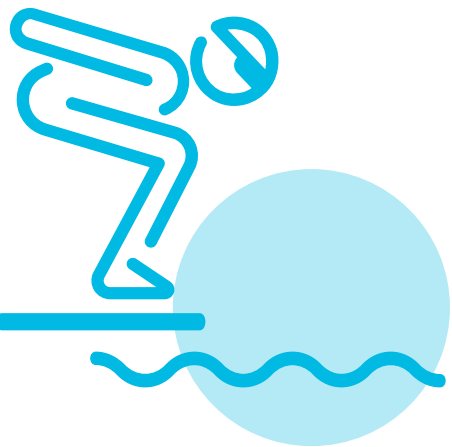
Per tal de motivar les famílies a avançar, i a fer petites accions com a models lectors per motivar els seus fills i filles a llegir a casa, els proposaràs que pensin en una proposta lectora per fer a casa, que pot ser consolidar l'anterior o fer-ne una de nova. Per exemple, els pots plantejar:

«Què et proposes incorporar aquesta setmana a casa?»

2 COMPARTIM

Demana que comparteixin amb les persones que tenen al costat en quina proposta o propostes han pensat, i si identifiquen alguna dificultat per fer-la. Comenta que han d'escoltar la proposta que comparteix l'altra persona, i que si tenen algun suggeriment o experiència els l'expliquin. Mentrestant, tu procura parar atenció a què comparteixen i a si algú necessita el teu suport.

TANCAMENT.

El conte i, què m'empporto avui?

15'

1 EXPLICO UN CONTE

Fem la pregunta següent als assistents:

«Les imatges es poden llegir?»

Deixem que els assistents facin les seves aportacions, sense ratificar-les ni desmentir-les, i els diem que amb el petit enigma que plantejarem potser en traurem l'entrellat.

2 Repartim diferents llibres que continguin il·lustracions entre les famílies assistents i els llancem la pregunta següent:

«A partir de les il·lustracions del vostre llibre quina història creieu que ens vol explicar l'autor/a?»

3 Deixem que els assistents facin hipòtesis sobre possibles arguments. Com a persones dinamitzadores hem d'evitar confirmar o rebutjar les seves propostes. Simplement podem anar dient «podria ser...».

4 A partir d'aquesta pregunta inicial volem arribar a les conclusions següents:

- ⊗ **Les imatges es poden llegir, i tant!**
- ⊗ Els llibres ens mostren **el món de maneres molt diferents**. Una mateixa idea es pot plasmar de maneres ben diferents. Llegir és posar-se unes ulleres per observar el món que ens envolta d'una manera especial.
- ⊗ Sovint, en els llibres, **res no és el que sembla**. Una taca pot resultar ser la Caputxeta!

5

A continuació presentem un seguit de **bibliografia**. Podem deixar que cada família esculli lliurement un llibre, o bé explicar-los-en un per veure si el volen triar. Segons el nombre d'assistents, es poden triar els llibres en petits grups.

Algunes propostes bibliogràfiques:

- BANYAI, I. *Zoom*. Fondo de Cultura Económica.
- BECKER, A. *Imagina*. Kokoro Books.
- KLASSEN, J. *Vull el meu barret*. NubeOcho.
- MARI, I. *Historias sin fin*. Anaya.
- MARI, I. *Las estaciones*. Kalandraka.
- MORICONI, R. *Bárbaro*. Fondo de Cultura Económica.
- SALOMÓ, X. *Off*. Flamboyant.
- THOMSON, S & GONSALVES, R. *Imagina't un dia*. Joventut.
- ELLIS, C. *Maizu iz io*.

Tots aquests llibres tenen en comú que comuniquen principalment amb la imatge, i que si els llegim de pressa i sense fixar-nos bé en tots els detalls, ens podem perdre allò que ens volen transmetre en la lectura.

Com ja hem dit abans, encara que proposem aquesta bibliografia, cada persona dinamitzadora pot escollir aquelles obres que li siguin més afins o que tingui al seu abast.

6

JO AVUI M'EMPORTO...

Convida les famílies a compartir algun dubte o neguit. Una vegada resolts, fem el ritual de comiat, i qui vulgui que destaquí què s'emporta de la sessió d'avui.

7

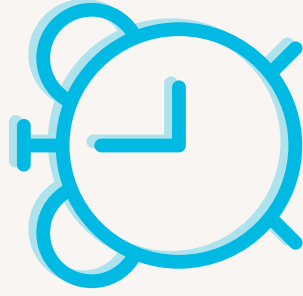
COMIAT I AGRAÏMENT

Ens acomiadem, agraïm la presència de les famílies i les animem a seguir la seva tasca de foment de la lectura. Finalment, les convidem, si volen, a mirar els llibres exposats, a fullejar-los i a fotografiar-los si ho necessiten. Els recordem que els poden agafar en préstec a les biblioteques o comprar-los a les llibreries.

!

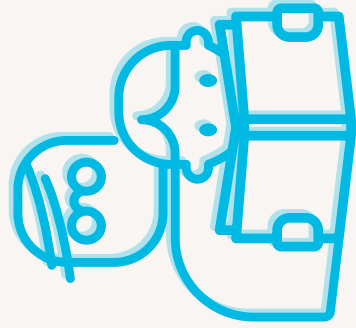
COMPTE!

Proposeu per a la sessió següent que, si algú ho vol, porti un conte de casa o bé s'animi a explicar-lo, oralment.

En quina estona o estones pots llegir amb el teu fill o filla?

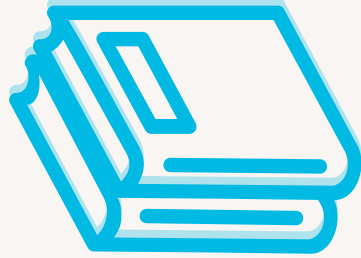
Abans d'anar a dormir,
quan anem amb metro,
després de dinar...

En quin lloc podeu llegir junts?

A casa: al llit, a terra,
al sofà, al balcó...

En altres llocs: al parc,
a la biblioteca, al cotxe, en
una sala d'espera, al tren...

On podem desar els llibres perquè estiguin a l'abast de l'infant?

En una caixa que podem
pintar en família, en un prestatge,
en una maleta...

Lectura silenciosa

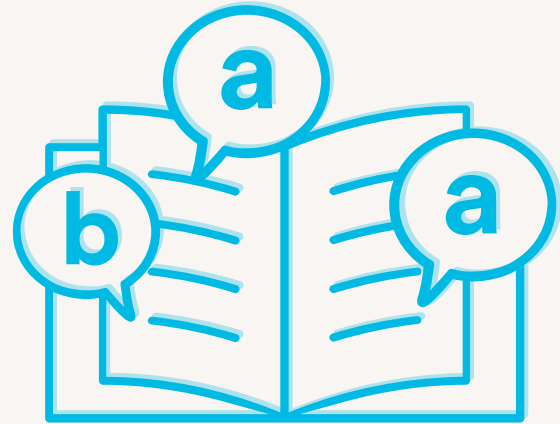
Trieu un fragment i llegiu de manera silenciosa.

Lectura en veu alta

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta i l'altra persona no intervé.

Lectura en veu alta per torns

Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta un fragment i, quan l'acaba, l'altra segueix. De manera alternada, llegiu dues vegades cada una.

Lectura guiada

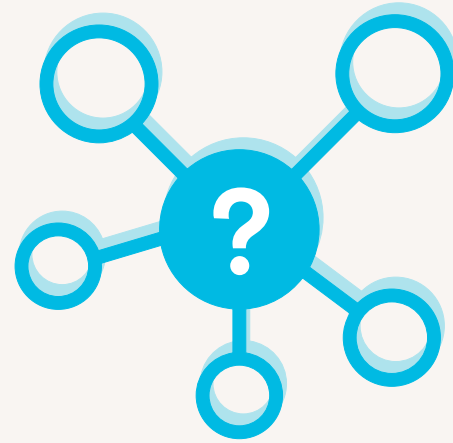
Trieu un fragment i una persona llegeix en veu alta. Quan acaba, l'altra persona li fa alguna pregunta oberta (que no es pugui respondre amb un sí o un no), per exemple: en què et fa pensar el que has llegit? Què et sembla que passarà? I feu conversa sobre el text.

Paraules encadenades

pilota - taula - laca...

Una persona diu una paraula, i l'altra persona n'ha de dir una altra que comenci amb l'última síl·laba de la que s'acaba de dir, i així anem afegint paraules noves a la cadena: pilota-taula-laca-casa... La resta del grup pot ajudar i donar pistes perquè la cadena no es trenqui.

Famílies de paraules

S'ha de triar un àmbit, com ara els animals, les fruites, els jocs, els països del món... En el cas que busquem paraules relacionades amb la natura diríem, ara l'un i ara l'altre, lèxic d'aquesta especialitat: arbres, esquiol, flor, etc.

El conte compartit

Una persona inicia una història amb una sola frase, la persona següent segueix la història afegint-hi una nova frase, i així fins que s'acaba la narració.

Endevina la paraula

Per parelles, una persona dibuixa a l'esquena de l'altra,
o a la mà, una paraula, i l'altra persona l'ha d'endevinar.

A MÉS A MÉS, US FEM AQUESTES RECOMANACIONS PER COMPARTIR DURANT LA SESSIÓ

Referents lectors

- Quan éreu criatures... Quines persones recordeu veure llegir pel seu compte? Qui us explicava històries o us llegia algun conte? I ara? Tenir referents us pot ajudar a ser, també, referents per als vostres fills i filles.

Interesseu-vos pel que està llegint el vostre infant i què el motiva

- Llegir junts enforteix els lligams afectius i les habilitats de comprensió de l'infant. Mentre llegiu, convé que li feu preguntes (què li ha dit la guineu quan ha sabut que...) i feu que s'imagini què hauria passat si tal personatge hagués reaccionat d'una altra manera (i si en lloc de triar el camí de la muntanya, hagués triat el de la platja?).

Feu que ajudi a casa fent la llista per anar a comprar

- Llegint la recepta del dinar, les instruccions d'un joc de taula nou, d'un article d'actualitat, o fent la llista per anar a comprar es pot practicar. Aproveiteu tots els moments de rutina diària per crear hàbits de lectura i escriptura, perquè en molts hi són presents.

Feu-lo adonar de les paraules que veu pel carrer (rètols de les botigues, etiquetes, embalatges, etc.)

- Veure paraules impreses permet connectar les grafies amb els sons. Quan passegeu, assenyaieu rètols, tanques publicitàries o cartells, i pregunteu al vostre infant si sap altres paraules que comencin per la mateixa lletra, o si en coneix cap que hi rimi, per exemple.

No imposeu la lectura

- Llegir és un joc que requereix anar a poc a poc, construir significats, un joc al qual s'accedeix amb bastides sòlides, sense pressa. Si teniu pressa perquè l'infant n'aprengui, si l'obligueu a llegir, potser acabarà fugint de la lectura. Cada infant aprèn al seu ritme, així que és millor que ho faci d'una manera agradable. Deixeu que esculli els seus propis llibres.

Expliqueu contes

- Expliqueu-li contes coneguts o inventats. Les aventures narrades pels pares solen ser històries fascinants, que embadaleixen els infants i produeixen un efecte extraordinari en la seva ment. Un bon moment per a la narració és abans d'anar a dormir.

(Adaptat de Centelles, 2020, p. 4 i 5)

Llegiu en veu alta

- Llegir en veu alta de manera satisfactòria ens demana estar relaxats i atents al text.
- Canviar la veu de cada personatge i fer els sons i les onomatopeies ajuden a seguir la història del llibre; i fer èmfasi en determinades paraules que vulguem remarcar en facilita la comprensió; totes dues coses afavoreixen el gust per la lectura.
- Llegir en veu alta de manera conjunta també hi ajuda: cadascú pot llegir un fragment de la història, o una frase.
- Compartir els contes, les històries, llegendes i rondalles que us explicaven a casa o a l'escola quan éreu petits és una cosa que segur que agradarà als vostres fills i filles. Recordeu qui us les explicava, com us sentíeu, on us explicaven aquestes històries... els encantarà saber-ho.

Converseu

- Aproveiteu la lectura per iniciar una conversa, podeu fer-ho amb preguntes obertes, com ara «caram, tu què faries si et passés això», o bé explicant alguna anècdota pròpia «una vegada, a mi em va passar que...».